

Forsatning var det Spørgsmaal ofte paa Bane, man var saavidt med Hensyn til dette Spørgsmaal, at man var paa Veie til at tage hele Behandlingen af Forsatningen som en foreløbig Forhandling, og lade Udbyttet af denne Forhandling blive liggende i No, indtil man fik at see, hvorledes den kunde gives sin Anvendelse. Mod denne Anskuelse gjorde der sig en anden gjældende, og til den sluttede jeg mig, som sagde: det, der for Diebliffet maa være os det Væsentlige og Vigtige, er at skaffe os Midlerne til at komme igennem de store Vanfæligheder, der for Diebliffet omfange hele Staten, og dertil bruge vi en Forsatning; lad os tage en Forsatning indenfor det Omraade, vi ere sikre paa, den kan komme til at virke; og lad det staae som et Haab for os, at den ogsaa kan komme til at blive til Brug for disse — jeg kan vel kalde dem — vore Landsmænd. Der var et andet Spørgsmaal, der ved Siden deraf har foreligget mange Gange, og hvis Afgjørelse aldrig har været reen, det er nemlig, i hvilket Forhold den nuværende Forsatning skulde komme til at staae til den slesvigsk Landdag — thi en slesvigsk Landdag have vi altid forudsat — om der skulde forelægges den et Forslag, i hvis Enkeltheder den kunde rette, eller et Forslag til Antagelse eller til Forkastelse, eller, som der har været meent fra andre Sider, om Valgloven uden videre skulde gjøres gjældende i Slesvig og de slesvigsk Rigsdagsmænd inddrages under den danske Rigsdag. Nu antager jeg, at denne sidste Anskuelse er den, som vi mindst kunne tænke paa at gjøre gjældende, og den, som vi nærmest maae betragte som en Incorporation; men naar vi ikke kunne gjøre den gjældende, saa er jo Organisationen af Slesvig med en saadan Forsatning, der giver Slesvig en vis Grad af Selvstændighed, et allerede for længe siden mellem os afgjort Spørgsmaal, og et Spørgsmaal af den Art, som dengang Forholdet blev taget, endog, saa at sige, svævede over hele Regeringen, og vi vide med fuldkommen Visshed, at en af de Grunde, hvorfor vi aldrig kom ind paa denne Sag og bragte den til nogen endelig Afgjørelse, var, fordi vi ikke dengang under Underhandlingen vilde give vore Modstandere noget Holdpunkt imod os

ved en afgjørende Erklæring fra vor egen Side i den Retning. Naar vi nu vilde behandle denne Sag aabent og ligefrem, saa skulde vi tage den saaledes, som den var, dengang Forholdene udviklede sig, og vi skulde ikke prøve paa at bringe noget Mere eller noget Andet ud af den. Det er meget rigtigt, at jeg for min Part altid har sat Priis paa en føderativ Forsatning, som det bedste Middel til paa eengang at skaffe Frihed og et fredeligt Samliv mellem Statsdele, som ikke strax, eller i det Mindste ikke med Lethed kunne bringes til at virke sammen; det er fuldkommen rigtigt, og det er en Grund mere, hvorfor jeg bedre kan fatte det Naturlige i den Udvikling, som her foreligger, og hvorfor det ogsaa forekommer mig saa meget mere ubilligt, ikke at ville anerkjende den. Forøvrigt troer jeg, at det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgfreds (Monrad) var villig til at gaae ind paa denne Anskuelse, som noget nu Nødvendigt, og at han kun krævede, som det, der skulde give ham en større Sikkerhed, at vide, hvorledes denne føderative Forsatning, som skal svæve over det Hele, er at skaffe. Han meente, at det burde Ministerne kjende, og kjende saaledes, at de kunne meddele os det. At Ministeriet i den Henseende maa have en Idee, en Anskuelse, det tvivler jeg ikke om; men at det skulde kunne i dette Diebliff meddele os den, og at vi i dette Diebliff skulde stræbe efter ad indirecte Veie at tilvinge os en Meddelelse, det troer jeg vilde være det mindst Heldige, vi kunde gjøre. Lad os forudsætte, at det er rigtigt, hvad her er blevet sagt, at Ministeriet er for meget afhængigt af Udlandet, jeg siger ikke, det er rigtigt, men jeg siger, lad os forudsætte, at Regeringen er afhængig af Magter, som ikke ere gunstigt stemte for os, saa vilde vi jo i denne Tilfældighed, naar den kommer snart, førend Sagerne have udviklet sig noget yderligere, saa en snever Begrændsning; men kunne vi være tjente med at afvinge en saadan snever Begrændsning? Jeg troer, at, naar vi tilbørlig overveie alle de foreliggende Vanfæligheder, saa maae vi komme til den Erkjendelse, at vi gjøre bedst i at lade denne Forhandling falde, og ikke stemme for at bringe Adressen